

BIOLAN

70579000, 70579200

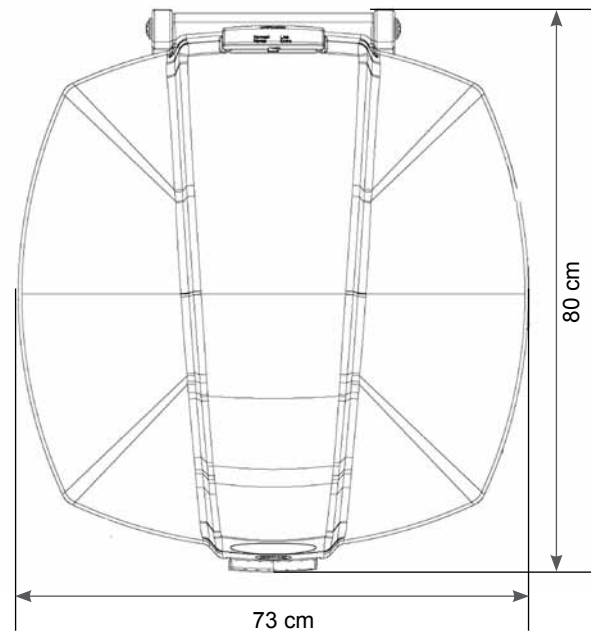
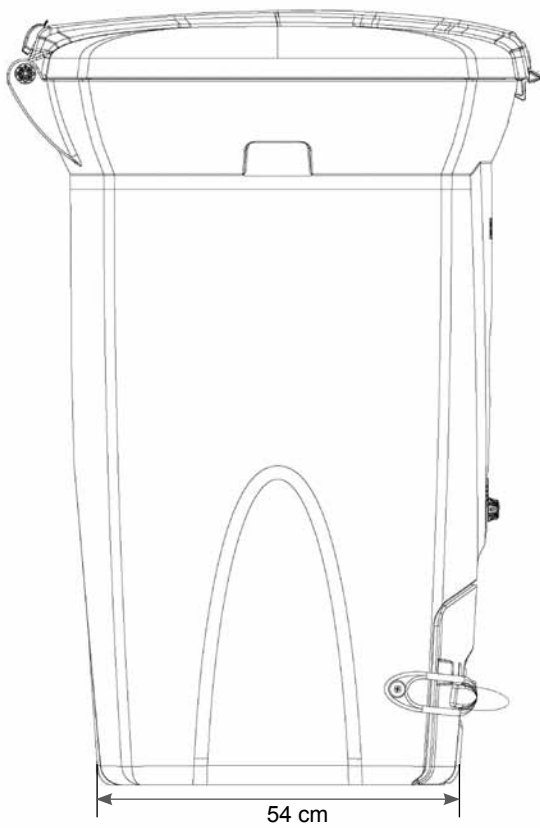
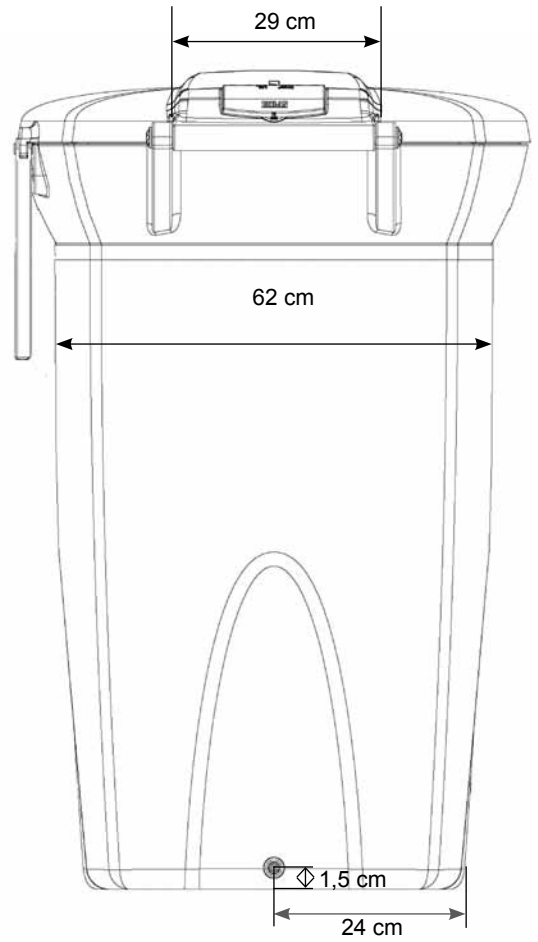
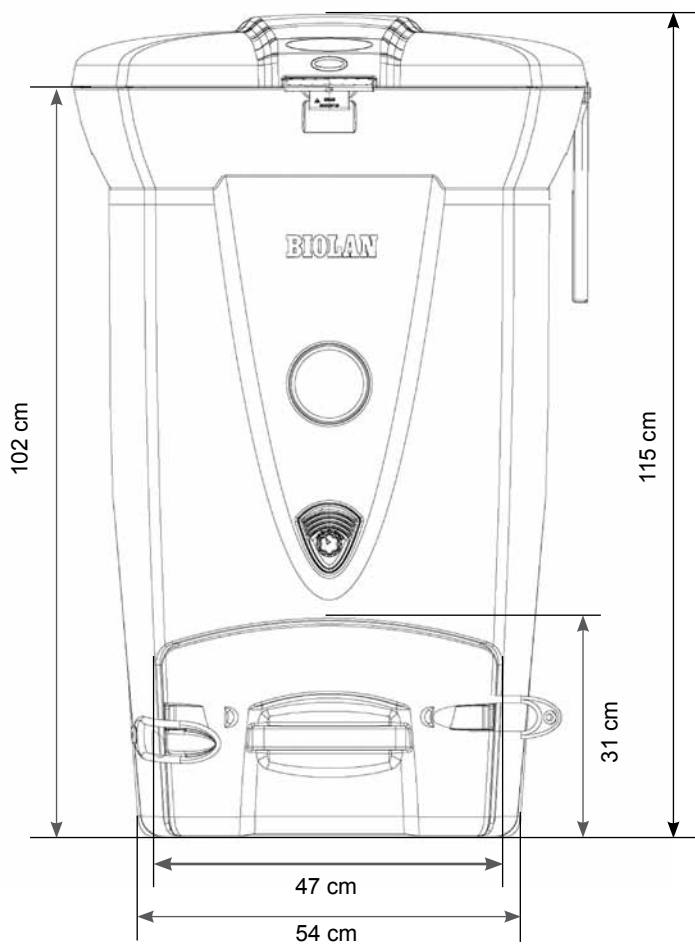
KIIRKOMPOSTER BIOLAN 220^{eco}

Paigaldus-, kasutus- ja hooldusjuhend

01/2012

ET

BIOLAN[®]

BIOLAN

KIIRKOMPOSTER 220^{eco}

Paigaldus-, kasutus- ja hooldusjuhend

Biolani Kiirkomposter 220^{eco} on ette nähtud köögijäätmete aastaringseks kompostimiseks. Tänu soojustatud konstruktsioonile ja tõhusale ventilatsioonisüsteemile valmib kompost kiiresti. Kompostimise imet saab jälgida termomeetri ja tühjendusluugi kaudu. Kiirkomposter 220^{eco} on arvestatud ühe perekonna (1–6 inimest) biojäätmete jaoks.

Kui kasutate Kiirkompostrit 220^{eco} õigesti, komposteerub jäätmemass tõhusalt, kompostrit on mugav kasutada ja tühjendada.

Sisukord

Mõõtmed	ET-1
Osade loend	ET-2
1. Kompostimist käsitlevad load ja eeskirjad	ET-4
2. Kompostri asukoha valik	ET-4
3. Enne kasutuselevõttu	ET-4
3.1 Imbvedeliku vooliku ühendamine ja vedeliku ärajuhtimine	ET-4
4. Kasutuselevõtt	ET-4
4.1 Kompostimise käivitamine	ET-4
5. Kiirkompostri 220 ^{eco} kasutamine	ET-4
5.1 Täitmine	ET-4
5.2 Tühjendamine	ET-5
5.3 Kasutamine külmal aastaajal	ET-5
5.4 Kiirkompostri 220 ^{eco} puhastamine	ET-5
5.5 Õhu sisselaskeklapi kasutamine	ET-5
5.6 Õhu väljalaskeklapi kasutamine	ET-5
6. Mis toimub kiirkompostis 220 ^{eco} ?	ET-5
6.1 Kompostimise etapid	ET-5
7. Komposti ja imbvedeliku kasutamine aias	ET-6
7.1 Kattekomposti kasutamine	ET-6
7.2 Kattekomposti valmimine kompostmullaks	ET-6
7.3 Kompostmulla küpsuse kontrollimine kodustes oludes	ET-6
7.4 Küpse kompostmulla kasutamine	ET-6
7.5 Imbvedeliku kasutamine	ET-6
8. Võimalikud probleemolukorrad	ET-6
8.1 Mäda lõhn	ET-6
8.2 Ammoniaagi lõhn	ET-7
8.3 Temperatuur ei tõuse	ET-7
8.4 Kompostimass jäätub	ET-7
8.5 Kompostisegu on liiga tihe	ET-7
8.6 Kompostis on kärbsed või nende vastseid	ET-7
8.7 Kompostis on sipelgaid	ET-7
8.8 Kompostis on hallitust	ET-7
8.9 Kompostis on seeni	ET-7
Toote hävitamine	ET-7
Biolani tarvikud	ET-8
Garantii	ET-8

Mõõtmed

maht	umbes 220 l
jõudlus olenevalt kogusest ja kvaliteedist	1-6 inimest
põhja mõõtmed	54 × 54 cm (l × s)
kaane mõõtmed	73 × 80 cm (l × s)
kompostri kõrgus	115 cm
töökörgus	102 cm
tühja kompostri mass	umbes 30 kg
täis kompostri mass	100–150 kg
kaane mass avamisel	3,5 kg
imbvedeliku ava läbimõõt	16 mm

ET

Osade loend

Osa	Nimetus	Osa nr	Materjal
1	roheline korpus või	17790001	PE + PU
1	hall korpus	17790010	PE + PU
2	hall kaas	17790002	PE + PU
3	ellipsikujuline kleeps	27710360	PE
4	luku laager	18790004	PE
5	luku vedru	21579001	roostevaba teras
6	lukustustihvt	18790005	PE
7	läbiviiguava kummiäärrik 30/40, 2 tk	19780050	EPDM
8	õhu väljalaskekapp	18790903	PE
	õhu väljalaskeklaapi kaas		PE
	õhu väljalaskeklaapi regulaator		PE
9	plasti-/metallikruvid (fiksaatori jaoks), 2 tk	20040005	PP + tsingitud teras
10	plastmutter (fiksaatori jaoks)	20020005	PP (polüpropüleen)
11	kaane fiksaator	18790016	PE
12	hingede tihvtid, 2 tk	18790002	PE
13	hinged, 2 tk	18790003	PE
14	hingede ümarpeakruvid, 2 tk	20010025	roostevaba teras
15	hall tühjendusluuk	17790003	PE + PU
16	sulgurid, 2 tk ja	40580006	EPDM
17	sulguri alusplaat, 2 tk, ja		PP (polüpropüleen)
18	sulguri kruvid, 2 tk		roostevaba teras
19	vedeliku eraldusplaat	18710141	PE
20	õhu sisselaskeklaapi korpus	18579001	PE
21	õhu sisselaskeklaapi kaas	18579003	PE
22	õhu sisselaskeklaapi regulaator	18579002	PE
23	termomeeter	29726070	roostevaba teras
24	alumine õhutoru	18790906	PE
25	keskmise õhutoru	18790014	PE
26	ülemine õhutoru	18790905	PE
	Kiirkompostri 220 ^{eco} juurde kuuluvad lisaks koostejoonisel näidatule veel:		
	näriliste tõke (imbvedeliku avasse)	21900010	roostevaba teras
	hallid isolatsioonikorgid, 3 tk	18790001	PE
	vaheosad, 3 tk	20020016	ST Zn
	lukustustihvti kruvi	20040030	roostevaba teras
	nimekleeps	27790010	PE TOP + PP TOP
	kasutusjuhend soome/rootsi keeles	27790100	PABER
	10-keelne kasutusjuhend (ainult eksporttooted)	27790110	PABER

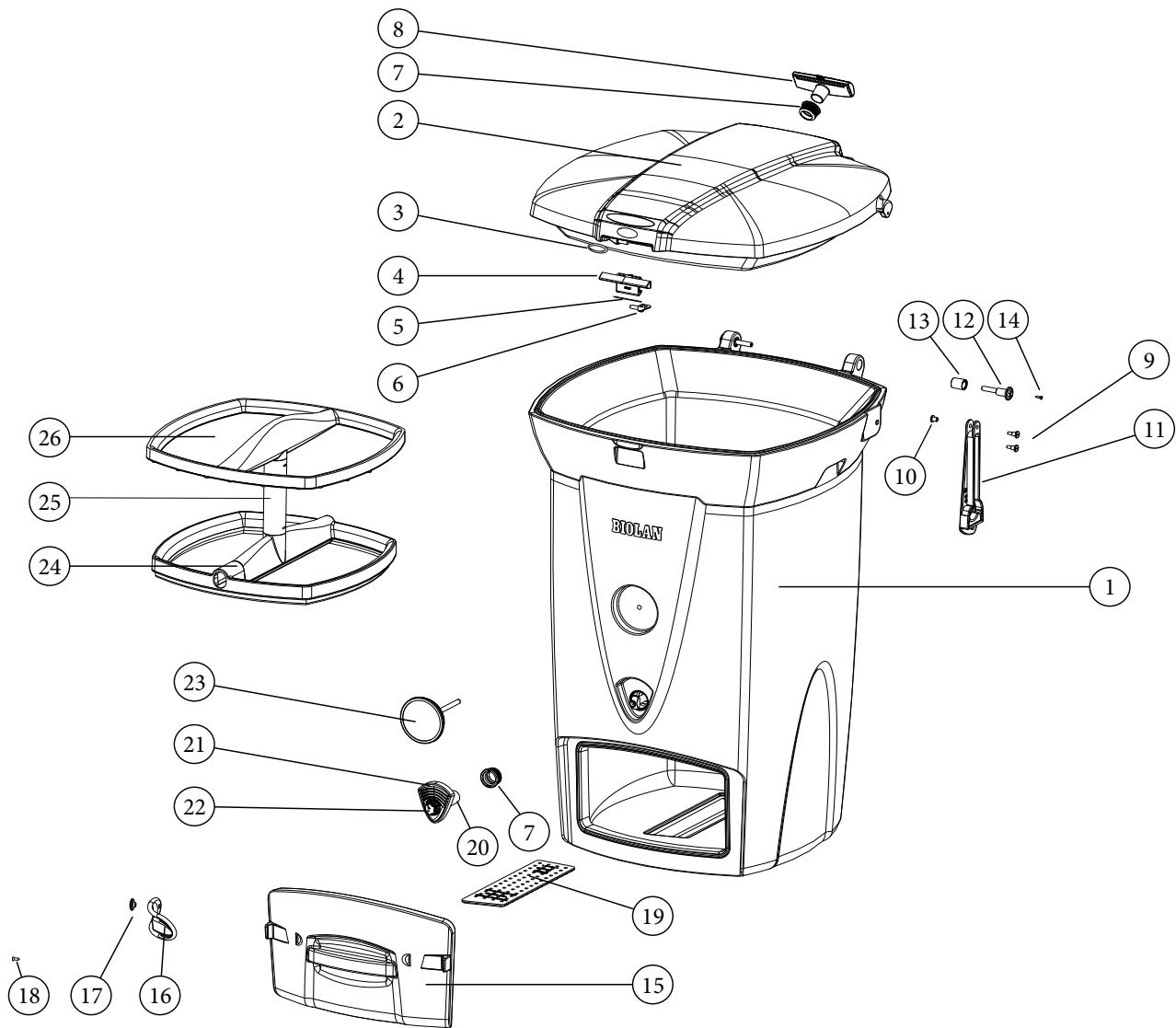
Pilt 1. Õhu sisselaskeklaapi reguleerimine. Nool vasakul = kõige vähem avatud

Pilt 2. Õhu sisselaskeklaapi reguleerimine. Nool paremal = kõige rohkem avatud

Pilt 3. Imbvedeliku mahuti

Pilt 4. Õhu väljalaskeklapp tavaasendis

Pilt 5. Õhu väljalaskeklapp lisaasendis

1. Kompostimist käsitlevad load ja eeskirjad

Kompostimist käsitlevad load ja nõuded võivad igas riigis, samuti igas kohalikus omavalitsuses erinevad olla Küsi kohaliku omavalitsuse keskkonnaspetsialistilt, millised on teil kehtivad kohalikud nõuded.

Soomes kehtivad reeglid:

- Majapidamisjäätmete kompostimiseks tuleb alati kasutada kaanega, näriiliste eest kaitstud ja soojustatud kompostrit.
- Mõnes omavalitsuses tuleb majapidamisjäätmete kompostimisest teavitada kohaliku omavalitsuse keskkonnaspetsialisti või jäätmekäitlusettevõtet.
- Ainult aiapäätmeid võib kompostida soojustamata kompostris, laudadest raamis või hunnikus.
- Komposti tuleb hooldada nii, et see ei põhjustaks tervise- või keskkonnakahjustusi.
- Kompost peab asuma kaevust vähemalt 15 meetri kaugusel.
- Kompost ei tohi asuda krundi piirile lähemal kui 5 meetrit, kui selleks ei ole naabri nõusolekut.

2. Kompostri asukoha valik

Paigutage Kiirkomposter 220^{eco} kohta, kuhu on igal aastaajal mugav jätmeid viia.

Asetage komposter tugevale aluspinnale kohas, kuhu ei kogune seisvat vett. Asetage komposter horisontaalselt või veidi tahapoole kaldu, tõstes esimest serva pisut kõrgemale.

Kiirkompostri 220^{eco} taga alumises servas on imbvedeliku ava, mille kaudu pääseb kompostrist välja liigne vedelik. Asetage komposter otse maapinnale, et imbvedelik saaks pinnasesse nõrguda. Teine võimalus on imbvedelikku koguda (vt punkt 3.1).

Kui kompostimass on väga märg, võib imbvedelikku nõrguda ka tühjendusluugi (osa 15) alt ja välja imbuda õhu sisselaskeklapi kaudu esiseinas (osa 21).

3. Enne kasutuselevõttu

Veenduge, et kaane tagumises servas asuva õhu väljalaskeava nupp on tavaasendis ehk kompostri tagant vaadates vasakul.

Kinnitage kaane fiksaator (osa 11) kruvi (osa 9) ja plastnutri (osa 10) abil oma kohale. Kinnitage alumine ots kruviga (osa 9) korpuse külge.

3.1 Imbvedeliku vooliku ühendamine ja vedeliku ärajuhtimine

Kiirkompostri 220^{eco} taga alumises servas on imbvedeliku ava, mille kaudu nõrgub liigne vedelik maasse. Soovi korral võite imbvedeliku juhtida kogumispaaki, kuid see ei ole kohustuslik.

Ühendage 16 mm läbimõõduga kiudtugevdusega aiavoolik seadme taga alumises servas asuva imbvedeliku avaga. Juhtige voolik mahutisse, mis on paigutatud nii, et vedelik voolab allamäge. Soovi korral võite mahuti jaoks teha niiskuskindla vineeriga soojustatud süvendi ja katta selle kaanega (vt pilti 3).

Mahutiks sobib mis tahes külmakindel plastanum. Mahuti võite osta edasimüüjalt või Biolani internetikauplusest.

4. Kasutuselevõtt

Puistake kompostri põhja viie sentimeetri paksune kiht (umbes 20 liitrit) Biolani Komposti- ja Käimlaturvast. Pöörake esiseinas asuva õhu sisselaskeklapi regulaatorit (osa 22) vasakule (vt pilti 1).

Alustage kompostri kasutamist, nagu on kirjeldatud punktis 5. Kasutage esimese täitmise ajal soovitatust rohkem sidusainet, hiljem võite sidusaine kogust vähendada.

4.1 Kompostimise käivitamine

Kompostimine käivitub täielikult, kui kompostris on jäätmeid piisavalt, st kui see on täitunud ülemise õhukanali kõrguseni. Kompostimise käivitamine tähendab kompostris sisalduva massi soojenemist üle välisõhu temperatuuri. Temperatuuri kompostris tõstab ja säilitab selles arenevate mikroorganismide elutegevus, kui jäätmeid lisatakse korrapäraselt. Kompostri soojustus vähendab soojuskadusid ja takistab välisõhul massi jahutamist.

Kiirkompostri^{eco} on massi temperatuur vahemikus +10 ... +70 °C. Termomeetri tavaline näit on +30 ... +40 kraadi. Kompostimine võib toimuda veelgi madalamal temperatuuril.

Termomeeter (osa 23) asub ülemise õhutoru (osa 26) kohal. Mõõdik annab viitelist teavet kompostimise faasi ja kõrge temperatuuri faasi temperatuuride kohta. Kõige kuumem on kompostri keskmine osa, milleni termomeeter ei ulatu. Kõrge temperatuur annab märku mikroorganismide aktiivsest tegevusest. Mida madalam on temperatuur, seda aeglasemalt toimub kompostimine. Jätmed komposteeruvad, kui hapnikku on piisavalt ja temperatuur püsib üle 0 °C.

Kompostri tööd iseloomustab kõige paremini tühjendatava komposti kvaliteet. Hästi toimivas kompostris on jäätmed lagunened, välja arvatud tsitrusviljade või kanamunade koored, mis on võib-olla veel eristatavad. Pärast kõdunemise algust jõuavad jäätmed kattedekomposti etappi juba umbes 5–8 nädalaga. Kompostri käivitamine võib võtta aega, kui välisõhu temperatuur on alla 0 °C.

Kui kompostri temperatuur on välisõhu temperatuurist kõrgem, pöörake esiseinas asuva õhu sisselaskeklapi regulaatorit (osa 22) paremale. Jälgige kompostri ja välisõhu temperatuuri. Kui komposter hakkab pärast käivitumist jahtuma, seadke õhu sisselaskeklapi ava väiksemaks.

5. Kiirkompostri 220^{eco} kasutamine

Komposter on ette nähtud biolagunevate jäätmete jaoks. Ärge visake kompostrisse mitte midagi niisugust, mis häirib kompostimise kulgu või ei komposteeru, näiteks:

- plasti, kummi, klaasi, nahka
- kemikaale, mädanikutõrje- ja desinfitseerimisaineid, värvaineid, lahusteid, bensiooni
- pesuvahendeid, pesuvett
- lupja
- tuhka, sigaretiotsi, tikke
- tolmuimeja kotte
- värvilisi reklaamlehti
- korraga suuri paberikoguseid

5.1 Täitmine

- Tühjendage biojätmete nõu kompostrisse. Mida suuremate tükidena panete jäätmed komposti, seda kauem need lagunevad.
- Kui kasutate biolagunevaid kotte, tühjendage kott ja pange see kompostrisse eraldi.
- Katke jäätmed alati Biolani Komposti- ja Käimlaturbaga (tarvikud, lk ET-8). Sobiv kogus on tavaliselt umbes kolmandik kuni pool lisatud jäätmete kogusest. Puistake märgadele jäätmetele rohkem turvast.
- Võite turvast puistata ka biojätmete anuma põhja, nii püsib see puhtamana.
- Jätkake kompostri täitmist vastavalt sellele, kuidas jäätmeid tekitab. Püüdke kompostrisse jäätmeid lisada mitu korda nädalas. Eriti tähtis on see külmal aastaajal.
- Kui kompostri temperatuur on välisõhu temperatuurist kõrgem, pöörake esiseinas asuva õhu sisselaskeklapi regulaatorit paremale, nii et nool osutab näidule 100. Jälgige kompostri ja välisõhu temperatuuri. Kui kompostimass hakkab jahtuma, seadke regulaator väiksemale näidule, kuni temperatuur jääb püsivaks.

- Kobestage kõige värskeimat jäätmekihti kompostikobestiga (tarvikud, lk ET-8) 20–30 cm sügavuselt. Kobestamine ei ole iga täitmise ajal tingimata vajalik. Mida ohtramalt lisate massile sidusainet, seda vähem vajab kompost kobestamist.
- Ärge segage kompostit põhjani läbi, et kõige alumine külm kiht ei jahutaks kuumenenud kompostimassi.

5.2 Tühjendamine

- Kiirkompostrit 220^{eco} tuleb tühjendada kogu aasta kestel. Lisanduva hapniku tõttu tõstab tühjendamine sageli massi temperatuuri. Tühjendage kompostrit, kui see on peaaegu täielikult täitunud. Soojal aastaajal ärge võtke kompostrist välja rohkem kui pool kogu selle sisust. Tühjendage kompostrit külmal aastaajal sagedamini kui soojal aastaajal ja vähem korraga.
- Avage tühjendusluuk (osa 15) ja tõstke mass alt labidaga välja.
- Kasutage tühjendamisel tühjendusvahendit (tarvikud, lk ET-8). Puhastage eriti hoolikalt tühjendusluugi ja tühjendusava servad.
- Puhastage ka imbvedeliku plaadi (osa 19) alumine pool ja veenduge, et imbvedeliku voolik ei ole ummistunud.
- Kui tühjendatav mass on väga niiske, kühveldage kompostri põhja mõni labidatäis Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8).
- Sulgege tühjendusluuk.
- Vajutage kompostikobesti (tarvikud, lk ET-8) või labidaga massi ülevalt alla. Kõige lihtsam on alustada nurkadest. Hoiduge kahjustamast kompostri keskel asuvat õhukanalit.
- Tühjendage imbvedeliku mahutit vajaduse korral.

5.3 Kasutamine külmal aastaajal

Kuumus kompostris tekib ainete lagunemise tagajärjel, seade ise energiat ei tooda. Mikroorganismid vajavad elutegevuse säilitamiseks pidevalt värskeid jäätmeid.

Kiirkompostri 220^{eco} soojustus vähendab soojuskadusid ja soodustab niivisi kompostri toimimist ning soojana püsimist.

- Külmal aastaajal on tähtis kompostrit pidevalt kasutada, st seda täita ja tühjendada. Ainult nii võib välja kujuneda mikroorganismidele soodus keskkond, et need suudaksid välisõhust kõrgemat temperatuuri säilitada.
- Ärge lõpetage kompostri kasutamist ka siis, kui termomeetri näit langeb nullini või nulli lähedusse.
- Kui kompostri termomeeter näitabki mõne päeva kestel nulli, võib selles siiski olla sooja massi. Kui komposter on täis, tühjendage seda ka talvel.
- Ärge vähendage ega lõpetage sidusaine kasutamist külmal aastaajal. Siis on sidusaine ohter kasutamine veelgi tähtsam. Märge mass külmub kergemini.
- Säilitage sidusainet vihma eest kaitstult ja soojas kohas.
- Jälgige, et õhu sisse- või väljalaskeklapi (osad 21 ja 8) külmine ei takistaks ventilatsiooni. Vajaduse korral kõrvaldage jää.
- Massi jääumine ei kahjusta kompostrit, selle osi ega kompostimassi. Kui mitte varem, siis kevadises päikesesoojas laguneb kompostimass edasi.

5.4 Kiirkompostri 220^{eco} puhastamine

- Ärge peske kompostrit. Komposti lagundavad mitmesugused hallitusseened, kiirbakterid ja mikroorganismid, kes pesemisel hävivad.
- Puhastage vajaduse korral õhu sisselaskeklappi (osa 21), õhu väljalaskeava ja imbvedeliku voolikut.

5.5 Õhu sisselaskeklapi kasutamine

- Kui kompostri temperatuur on välisõhu temperatuurist kõrgem, pöörake esiseinas asuva õhu sisselaskeklapi regulaatorit (osa 22) paremale, nii et nool osutab näidule 100 (vt pilti 2). Jälgige kompostri ja välisõhu temperatuuri. Kui kompostimass hakkab jahtuma, seadke regulaator väiksemale näidule, kuni temperatuur jääb püsivaks (vt pilti 1).
- Soojal aastaajal võite õhu sisselaskeklappi hoida harilikult täiesti avatuna ehk asendis 100 ja külmal aastaajal peaaegu suletuna ehk asendis 20 (vt pilti 1 ja 2).
- Õhu sisselaskeklapi ehitus on selline, et seda ei saa täielikult sulgeda. Asendis 20 on 20% klapi avadest lahti.

5.6 Õhu väljalaskeklapi kasutamine

- Tavaolukorras ei ole vaja kaanes asuvat õhu väljalaskeklappi reguleerida. See on lahti ja seda ei saa sulgeda. Kui kompostris on palju niiskust, võite klappi avades ventilatsiooni suurendada.
- Klapi täiendavaks avamiseks tuleb selle nupp seada lisaasendisse ehk kompostri tagant vaadates paremale (vt pilti 4 ja 5).
- Võtke talvisel ajal arvesse, et lisaventilatsioon võib kompostrit jahutada. Jälgige olukorda.

6. Mis toimub kiirkompostris 220^{eco}?

Jäätmeid lagundavatel mikroorganismidel on kolm põhivajadust, mis tuleb rahuldada, et kompostimine saaks toimuda: hapnik, niiskus ja toitained.

Hapnik Kompostis elavad mikroorganismid vajavad elutegevuseks hapnikku. Lisage jäätmetele kohevdamiseks Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8). Sobiva sidusaine kasutamine on kompostri toimivuse tagamiseks väga oluline. Komposti- ja Käimlaturvas muudab massi kohevaks, seob liigset niiskust ja neutraliseerib lõhnu. Segu õhurikkuse suurendamiseks võib kasutada ka oksapuru. Saepuru, puitlaastud, turvas, puulehed ja rohi on tihenevad ained ja neid ei soovitata sidusainena kasutada.

Niiskus: Kompostis sisalduvad mikroorganismid vajavad elutegevuseks niisket keskkonda. Niiskust on piisavalt, kui kompostisegu on niiske välimusega ja sellest eraldub kokkusurumisel mõni tilk vett.

Toitained: Kompostis peab olema optimaalne süsiniku ja lämmastiku vahekord. Lämmastikku annavad köögijäätmed, rohelised aiapäätmed, sõnnik ja uriin. Süsinikku sisaldavad surnud, pruunid jäätmed, näiteks kuivanud hein, põhk, puulehed ja oksad. Ka Biolani Komposti- ja Käimlaturvas (tarvikud, lk ET-8) sisaldab palju süsinikku. Komposti lagundavad mikroorganismid tarbivad toiduks nii kompostijäätmeid kui ka üksteist.

6.1 Kompostimise etapid

Kompostimises võib eristada kolme põhietappi: soojenemine (pinnal), kuum etapp (keskel) ja jahtumine (põhjas). Biolani Kiirkompostris 220^{eco} toimuvad kõik need etapid komposti eri kihtides korraga.

7. Komposti ja imbvedeliku kasutamine aias

Kompost on suurepärane maaparandusaine, see sisaldab taimedele vajalikke pikatoimelisi toitaineid. Kompostmuld muutub ja areneb pidevalt. Erinevates arenguetappides kompostmulda kasutatakse erineval viisil. Kompostmuld liigitatakse tavaliselt küpsuse järgi kattekompostiks ja küpseks kompostmullaks.

7.1 Kattekomposti kasutamine

Kiirkompostist 220^{°C} saadud kompost on harilikult kattekomposti- ehk jahtumisetapis. Lagunemine on jõudnud sellesse faasi, kus toidujäätmed on lagunenu. Kõvemad puutükid, kanamunade ja tsitrusviljade koored võivad olla veel lagunemata. Seetõttu on kattekompost jämedateraline.

Kasvuhooyal kasutatakse kattekomposti katteks. Külmal aastaajal pannakse kattekompost kevadiseks kasutamiseks kõrvale kaanega kompostrisse või muusse toitainet väljauhtuva vihmavee eest kaitsvasse mahutisse.

Kattekomposti küpsemine igati kasutuskõlblikuks kompostmullaks kestab 6 kuni 12 kuud. Nii näiteks sobib Kiirkompostist 220^{°C} juba 6–8 nädala järel võetud kattekompost üksnes kasvupinna katmiseks. Kattekompost peab veel küpsema, et seda võiks ka muuks kasutada. Istutus- või külvimullaks ja õrnemate taimede kasvatamiseks see kohe ei kõlba. Toores kompost sisaldab taimede idanemist ja kasvu pärssivaid aineid. Selles leiduvad süsinikku sisaldavad lagunemata jäätmed seovad ka maapinna toitainet ja hapnikku lagundavate organismide tarbeks.

Kattekompost ehk poolküps kompost ei kahjusta taimi, kui seda laotatakse mõne sentimeetri paksusel ilutaimede istutuspinna katteks. Soovitav on 2–5 cm paksune kiht.

Kui kompostite koos kõõgijäätmetega ka käimlajäätmeid, võite komposti kasutada täiesti tavapärase kattekompostina ilutaimedele, söödavate taimede väetamiseks tuleb kompostil lasta veel üks aasta küpseda. Käimlajäätmete kompostis sisalduvad soolestikust pärinevad bakterid surevad aastase kompostimise kestel.

7.2 Kattekomposti valmimine kompostmullaks

Kui kattekomposti järelkompostitakse, küpseb kattekompost kompostmullaks.

Järelkompostida võib nt hunnikus või soojusisolatsioonita kompostris, sest valmiv kompostmuld enam ei soojene. Järelkompostimiseks võib kasutada kaanega kompostrit, näiteks Biolani Aia-kompostrit (tarvikud, lk ET-8) või Biolani Maastikukompostrit Kivi (tarvikud, lk ET-8), et vihmavesi ei viiks endaga kaasa vees lahustuvaid toitaineid. 6 kuni 12 kuu jooksul küpseb kompost tumepruuniks sõmeraks kompostmullaks, millest ei eristu enam lähteained, välja arvatud suuremad puutükid.

7.3 Kompostmulla küpsuse kontrollimine kodustes oludes

Kompostmulla küpsust on kodus lihtne kontrollida salatkressi idandades.

1. Täitke üks pott komposti ja teine pott kasvuturbaga.
2. Külvake seemned, katke potid kilega ja asetage need valguskülalasse kohta.
3. Kahe nädala pärast on kasvutulemusest näha, kas kompost on piisavalt küps. Kui taimed kasvavad turbapotis märgatavalt paremini, leidub kompostis veel kasvu pärssivaid aineid.

Kompost ei ole valmis, kui seemned idanevad, ent närtsivad varsti.

7.4 Küpse kompostmulla kasutamine

Komposti väetav mõju on kasutatud toorainetest. Olmejäätmetest valmistatud kompost on enamasti parema toiteväärtusega kui aiapäätmetest valmistatud kompost. Lisanditeta kompostmuld ei ole hea kasvupinnas, kompostile tuleks lisada 1/3–1/2 mineraalset ainet, näiteks liiva, saviliiva või savi.

7.5 Imbvedeliku kasutamine

Kui olete kompostri imbvedeliku ava külge ühendatud vooliku kaudu kogunud põhjast erituvat liigset vedelikku, võite selle ära kasutada. Vedelikku nimetatakse imbvedelikuks, sest see on välja imbunud kompostimassist. Imbvedelik sisaldab toitaineid taimedele kasutuskõlblikul kujul.

- Aiataimede kastmiseks lahjendage imbvedelikku veega suhtes vähemalt 1:2.
- Imbvedeliku võib ka kiirkompostrisse 220^{°C} massi peale tagasi valada. Lisage kõigepealt turvast ja imendage sellesse mitte rohkem kui 5 liitrit imbvedelikku ööpäevas. Kui mass on juba märg, ärge niisutage seda enam imbvedelikuga.

Lisateavet kompostimise kohta leiate veebilehe jaotisest Kompostrid.

8. Võimalikud probleemolukorrad

Kas kompostimine ei suju?

Enamik probleeme tuleneb valesti valitud sidusainest. Veenduge, et pakendile on kirjutatud „Biolan”!

Milline on komposti õige temperatuur?

Kiirkompostri^{°C} komposteeruva massi temperatuur jääb vahemikku +10 ... +70 kraadi. Termomeetri tavaline näit on +30 ... +40 kraadi. Kompostimine võib toimuda veelgi madalamal temperatuuril. Mida vähem on mikroorganismidel lagundamiseks jäätmeid, seda madalam on temperatuur. Kõige tähtsam on massi temperatuuri hoida nullist kõrgemal, et kompostimine toimuks. Oluline on lõpptulemus (kattekompost), mitte temperatuur, millelega on selleni jõutud!

8.1 Mäda lõhn

Kui komposter levitab mäda lõhna, on mass liiga tihe ja niiske, hapnikku ei ole piisavalt.

- Veenduge, et kasutatav turvas on Biolani Komposti- ja Käimlaturvas (tarvikud, lk ET-8).
- Veenduge, et Biolani Komposti- ja Käimlaturvast on kasutatud piisavalt.
- Lisage mõnd aega rohkem turvast, kuni normaalne niiskus taastub.
- Kompostrit täites avage biolagunevad kotid ja tühjendage need jäätmetest.
- Avage rohkem kaanes asuvat õhu väljalaskeklappi (osa 8) (vt punkti 5.6).
- Tühjendage kompostrit alt märjast massist (vt punkti 5.2). Laotage seda paarisentimeetrise kihina ilutaimede juurtele. Halb lõhn haihtub mõne päeva jooksul.
- Kühveldage tühjendusluugi (osa 15) kaudu kompostri põhja mõni labidatäis Biolani Komposti- ja Käimlaturvast.
- Suruge mass ülevallt alla ning kobestage ohtralt hulka Biolani Komposti- ja Käimlaturvast.

8.2 Ammoniaagi lõhn

Kui komposter levitab teravat ammoniaagi lõhna, eraldub massist lämmastikku. Kui lämmastikku on süsinikuga võrreldes liiga palju, ei suuda mikroorganismid seda ära kasutada.

- Veenduge, et kompostrisse ei ole pandud suures koguses lämmastikku sisaldavat ainet, näiteks uriini või kanasõnnikut. Lõpetage kompostri täitmine liigselt lämmastikku sisaldavate jäätmetega.
- Ärge lisage kompostrisse tuhka ega lupja.
- Veenduge, et kasutatav turvas on Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8).
- Veenduge, et Biolani Komposti- ja Käimlaturvast on kasutatud piisavalt.
- Lisage kompostri täitmise ajal mõnd aega rohkem turvast, kuni lõhn kaob.
- Kobestage kompostikobestiga (tarvikud, lk ET-8).

8.3 Temperatuur ei tõuse

- Veenduge pinda kaevates ja tühendusluugist vaadates, et mass on parajalt niiske.

Niiskus on paras =>

1. Kompostimine ei ole veel alanud (vt punkti 4.1). Jätka täitmist nagu tavaliselt
2. Jäätmekogus on nii väike, et temperatuur ei hakka tõusma. Jäätmed lagunevad aeglasemalt. Jätkake kasutamist nagu tavaliselt. Kõrgest temperatuurist olulisem on see, et jäätmed jõuaksid enne tühendamist laguneda. Kui soovite kompostimist hoogustada, lisage massi lämmastikku, näiteks Biolani Loodusväetist.
3. Kompost on niivõrd lagunenu, et kõrge temperatuuri faas on lõppenud. Tühjendage komposter ja jätkake kasutamist.

Kompostimass on liiga märg =>

- Veenduge, et kasutatav turvas on Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8).
- Veenduge, et Biolani Komposti- ja Käimlaturvast on kasutatud piisavalt.
- Seadke kaanes asuv õhu väljalaskeklapp (osa 8) lisaventilatsiooniasendisse (vt punkti 5.6).
- Lisage mõnd aega rohkem turvast, kuni normaalne niiskus taastub.
- Tühjendage kompostrit alt kõige märjemast massist. Laotage seda paarisentimeetrise kihina ilutaimede juurtele. Halb lõhn haihtub mõne päeva jooksul.
- Kühveldage tühendusluugi kaudu kompostri põhja mõni labidatäis Biolani Komposti- ja Käimlaturvast.
- Suruge mass ülevalt alla ning kobestage ohtralt hulka Biolani Komposti- ja Käimlaturvast.
- Jälgige edaspidi, et mass ei niiskuks liigselt.

Kompostimass on liiga kuiv =>

- Kastke sooja veega.
- Segage põhjast võetud liiga kuivad jäätmed pärast kastmist uuesti kompostrisse.
- Jälgige edaspidi, et mass oleks piisavalt niiske.

8.4 Kompostimass jäätub

- Hakake tegutsema enne, kui kompostimass on jään. Kui kompostri termomeeter näitabki mõne päeva kestel nulli, võib selles siiski olla sooja massi. Kui komposter on täis, tühjendage seda ka talvel.
- Vältige jäätumist kompostrit piisavalt kasutades (tühjendades ja täites), nii säilitate mikroorganismide elutegevuse. Vt punkte 5 ja 5.1–5.6. Püüdke hoida komposter talvel peaaegu täis ja tühjendage seda sageli.
- Jälgige, et kompostimass ei oleks liiga niiske – märg mass külmub kergemini (vt punkti 8.3).
- Kasutage talvel ohtralt Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8).
- Lisage komposti pinnakihti Biolani Loodusväetisest ja soojast veest segatud segu. Puistake peale turvast.
- Kühveldage ümber kompostri lisasoojustuseks lund.
- Soojendage massi, kaevates selle sisse näiteks kuuma veega täidetud 10-liitrise kanistri. Vahetage kuuma vett kanistris piisavalt sageli.

8.5 Kompostisegu on liiga tihe

- Lisage ohtralt Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8). Sega turvas kobestiga segu sisse.
- Kasuta edaspidi rohkem turvast ja jälgi täitmisel, et niidetud rohi, köögiviljade koored või lehed ei tekitaks kompostrisse tihedaid kihte.

8.6 Kompostris on kärbeid või nende vastseid

Komposti tekib kergemini kärbeid, kui mass on liiga märg. Kärbevastased on umbes ühe sentimeetri pikkused valged musta peaga ussikesed. Vt ka punkti 8.3.

- Kobestage ohtralt hulka Biolani Komposti- ja Käimlaturvast (tarvikud, lk ET-8) ja kasutage edaspidi rohkem turvast.
- Pöörake massi pindmine kiht sügavamale komposti. Kärbevastased hukkuvad umbes +43-kraadise temperatuuri juures.
- Puistake pinnale umbes 2 cm paksune kiht turvast. Hoolitsege edaspidi, et jäätmed, eriti liha- ja kalajäätmed oleksid hoolikalt kaetud.
- Loputage kompostri siseseinu ja kaant ettevaatlikult kuuma veega, et kärbe munad ja vastsed hukuksid.
- Soovi korral võite teha kärbsetõrjet pihustatava tõrjevahendiga, mille toimeaine on püreetriin. Küsige tõrjevahendit valides nõu aianduskauplusest.

8.7 Kompostris on sipelgaid

Kompostris on sipelgatele toitu ja hea elukeskkond, seetõttu on neid raske eemale hoida. Sipelgad elavad kõige meelsamini kompostri allas jahtuvas kompostis. Sipelgad ei takista kompostri toimimist.

- Veenduge, et komposter ei oleks liiga kuiv.
- Sipelgaid võib häirida kompostri sage tühjendamine väikeste koguste kaupa.

8.8 Kompostis on hallitust

Hallitusseened on lagundajaorganismid ja nende esinemine kompostis on normaalne.

- Ärge kõrvaldage hallitust.
- Jätkake kompostri kasutamist tavalisel viisil.

8.9 Kompostis on seeni

Seened lagundavad kompostis sisalduvat puitu, näiteks turba koerainet, nende esinemine kompostis on normaalne.

- Jätke seened komposti alles, need kaovad iseenesest.
- Jätkake kompostri kasutamist tavalisel viisil.

Toote hävitamine

Toote valmistamiseks kasutatud materjalid on nimetatud osade loendis (lk 4). Hävitage kõik selle osad asjakohaselt. Järgige alati kohalikke nõudeid ja kogumispunktis saadud juhiseid.

Energiajäätmete kogumispunkti või plastjäätmete kogumispunkti:

EPDM = eteenpropeen

PE = polüeteen

PP = polüpropeen

Energiajäätmete kogumispunkti:

PU = polüuretaan

Metallijäätmete kogumispunkti:

RVT = roostevaba teras

ST Zn = tsingitud teras

Vanapaberi käitlusse:

Paber

Biolani tarvikud

Saadavus oleneb riigist. Küsige täpsemat teavet edasimüüjalt.

Biolani Komposti- ja Käimlaturvas

Biolani Komposti- ja Käimlaturvas on puhtast, kuivatatud ja peenestatud okaspuidukoorest, puidumassist ning turbast valmistatud sidusaine kompostimiseks ja kuivkäimlate tarbeks. Selle korrapärane kasutamine kompostis hoiab kompostimassi õhulisena, tagab tõhusa ja lõhnatu komposteerumise.

Pakendi suurus: 40-liitrine kott, 85-liitrine kott

Tootekood: 40 | 70562100, 85 | 70562500

Biolani Kompostiärataja

Kompostiärataja on looduslikest toorainetest valmistatud kompostimisaine. Kompostiärataja tõhustab kompostimist ja kiirendab majapidamis- ja puidujäätmete lagunemist tasakaalustatud toitainetesisaldusega kompostmullaks.

Pakendi suurus: pudel 1,2 l, karp 6 l

Tootekood: 1,2 liitrit 70535400, 6 liitrit 70535000

Biolani Kompostikobesti

Biolani Kompostikobesti on valmistatud vastupidavast klaaskiud-sarrusega polüpropüleenist, mis ei korrodeeru ega oksüdeeru ka aastate jooksul. Komposti segamine Biolani Kompostikobestiga on hõlbus.

Tootekood: 70575200

Biolani Tühjendusvahend

Tühjendusvahend on ette nähtud kiirkomposti tühjendamiseks. Selle vahendiga saate ka kõige kaugemad soid puhtaks. Biolani Tühjendusvahend on valmistatud vastupidavast klaaskiud-sarrusega polüpropüleenist.

Tootekood: 70726310

Biolani Aiakomposter

Biolani Aiakomposter on mõeldud käimla-, aia- ja köögijäätmete kompostimiseks eramutes ja suvilates. Suur hingedega kaas lihtsustab komposti täitmist. Tihe konstruktsioon ja reguleeritav tuulutus väldivad kompostimassi kuivamist ja vähendavad nõnda komposti hooldamise vajadust.

Tootekood: roheline 70572000, hall 70576700

Biolani Maastikukomposter Kivi

Biolani Maastikukomposter Kivi on mõeldud aia- ja köögijäätmete kompostimiseks eramutes ja suvilates. Tänu suurtele mõõtmetele sobib see hästi aiapäätmete ja suvila käimlajäätmete kompostimiseks. Loodusliku kivi värvitoonides maastikukomposter sulandub ümbrusega kokku ja sobib seetõttu ka väikesesse õue.

Tootekood: punane graniit 70573100, hall graniit 70573200

Garantii

Biolani Kiirkompostril 220^{eco} on viieaastane garantii.

1. Garantii algab ostukuupäevast ning katab võimalikud materjali- ja tootmisdefektid. Garantii ei kata võimalikke kaudseid kahjusid.
2. Biolan Oy jätab endale õiguse otsustada defektse detaili parandamise või väljavahetamise üle.
3. Käesolev garantii ei kata seadmega hooletu või vägivaldse ümberkäämise, kasutusjuhendite eiramise või normaalse kulumise tagajärjel tekkinud kahjustusi.

Garantiiküsimustega palume teid pöörduda otse Biolan Oy poole.

BIOLAN

Biolan Oy
PL 2, FIN-27501 KAUTTUA
Tel +358 2 5491 600
www.biolan.fi

BIOLAN

